Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2014–2015

Vragen gesteld door de leden der Kamer

2015Z08595

Vragen van de leden **Agnes Mulder**, **Knops** en **Omtzigt** (allen CDA) aan de Ministers voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en van Buitenlandse Zaken over *de situatie in Burundi en de inzet van Nederland om escalatie (zoals massamoord en mogelijke genocide) te voorkomen* (ingezonden 12 mei 2015).

Vraag 1
Bent u op de hoogte van het dispuut in Burundi over de vraag of een derde termijn voor de zittende president, Pierre Nkurunziza, in strijd is met de Grondwet (in het bijzonder artikel 96) en de Arusha-vredesakkoorden van 2000?[1] Bent u er tevens van op de hoogte dat Pierre Nkurunziza zich nu ook formeel kandidaat heeft gesteld voor het presidentschap?

Vraag 2
Heeft u kennisgenomen van het feit dat het Constitutionele Hof in Burundi heeft bepaald dat een derde ambtstermijn voor de zittende president, Pierre Nkurunziza, niet in strijd is met Grondwet?[2]

Vraag 3
Heeft u tevens kennisgenomen van het feit dat daags voor deze uitspraak de vicepresident van het Constitutionele Hof, Judge Sylvere Nimpagaritse, Burundi ontvlucht is, en heeft verklaard dat er grote druk is uitgeoefend op, en zelfs doodsbedreigingen zijn geuit aan, de leden van het Hof en dat hij van mening is dat een derde termijn wel degelijk in strijd is met de Grondwet?[3]

Vraag 4
De voorzitter van de Afrikaanse Unie, Mevrouw Dlamini Zuma heeft verklaart: «Other than the Burundi Court, all interpretations of the constitution & Arusha Agreements are clear that there shouldn’t be a third term.»[4]; bent u het met de voorzitter van de Afrikaanse Unie eens dat een derde termijn voor

[1] http://africanarguments.org/2015/05/05/burundi-reflecting-on-ten-days-of-unrest-in-bujumbura-by-jean-benoit-falisse/
[2] http://www.aljazeera.com/news/2015/05/burundi-court-validates-president-term-bid-150505095216200.html
[3] http://www.aljazeera.com/news/2015/05/burundi-court-validates-president-term-bid-150505095216200.html
[4] https://twitter.com/DlaminiZuma/status/596339529813860353

President Nkurunziza wel in strijd is met de Grondwet? Zo niet, kunt u een analyse geven op basis waarvan het wel rechtmatig is?

Vraag 5
Bent u het met de voorzitter van de Afrikaanse Unie, mevrouw Zuma, eens dat van eerlijke en vrije verkiezingen nu geen sprake kan zijn?[5] Zo niet, waarom niet?

Vraag 6
Bent u bereid gehoor te geven aan de oproep van de International Crisis Group[6] om de laatste tranche van de contributie aan de verkiezingen niet uit te keren? Zo niet, waarom blijft de Nederlandse regering de verkiezingen steunen?

Vraag 7
In een OpED in de New York Times[7], stellen Jean Claude Nkundwa en Jonathan W. Rosen het volgende: «Twenty-one years after the Rwandan genocide, as the United States, the United Nations and other international actors still try to come to terms with their failure to act in the face of horrific violence, they must not underestimate the severity of the crisis that once again is brewing in the region.»; hoe schat de Nederlandse regering de situatie in?

Vraag 8
In een opinie stuk schetst Professor Filip Reyntjens vijf scenario's[8] voor Burundi; welk van deze scenario's lijkt de regering de meest waarschijnlijke en welke contingency planning heeft de Nederlandse regering alleen of in EU-verband ondernomen in het geval dat een ander scenario zich voordoet?

Vraag 9
Jan Egeland, voormalig onder-secretaris-generaal van de VN heeft woensdag gezegd dat internationale actie nodig is om een catastrofe te vermijden; aangezien Burundi een van de 15 partnerlanden van Nederland is op het gebied van ontwikkelingssamenwerking, welke diplomatieke inzet levert Nederland nu om te zorgen dat de situatie niet verder escaleert? Kan deze diplomatieke inzet verhoogd worden en is Nederland van plan op ministerieel niveau een afvaardiging te sturen? Zo niet, waarom niet?

Vraag 10
De president van Kenya, Uhuru Kenyatta, stelde op 9 mei jl. »The continued civil unrest in Burundi is not only a threat to the country's stability but the whole of the East African region.»[9]; bent u het met hem eens? Zo niet, waarom niet?

Vraag 11
Sinds het oplopen van de spanningen zijn 50.000 mensen het land ontvlucht volgens de VN-vluchtelingenorganisatie UNHCR.[10]; wordt het huidige Nederlandse ontwikkelingsprogramma gewoon voortgezet? Kan een deel van het geld ingezet worden voor noodhulp? Zo niet, waarom niet?

Vraag 12
Bent u op de hoogte van rapporten over de distributie van wapens en pogingen om in dit conflict de etnische verschillen te vergroten?[11] Hoe schat u deze rapporten in?

---

5 http://www.newtimes.co.rw/section/article/2015-05-08/188597/

6 http://www.crisisgroup.org/en/regions/africa/central-africa/burundi/224-elections-in-burundi-moment-of-truth.aspx?

7 http://www.nytimes.com/2015/04/29/opinion/burundi-on-the-brink.html?_r=0

8 http://www.iwacu-burundi.org/analyse-scenarios-pour-le-burundi/

9 https://twitter.com/UKenyatta/status/597098048330854400

10 http://www.unhcr.org/554c83d46.html

11 http://www.lalibre.be/actu/international/burundi-un-complot-revele-a-l-onu-554b3b623570fde9b31b588e

Vraag 13
Na een bijeenkomst van de VN-Veiligheidsraad heeft de Verenigde Staten gedreigd met visum bans of sancties, tegen diegenen die geweld plannen of daaraan deelnemen[12]; steunt de Nederlandse regering het dreigen met sancties en zal Nederland zich inzetten om op Europees niveau een sanctieregime op te zetten?

Vraag 14
Bent u op de hoogte van een toespraak die President Nkurunziza onlangs gaf aan volgelingen (in Kirundi, en daarom waarschijnlijk niet breed weergegeven in de buitenlandse media) – blijkbaar inclusief Imbonerakure[13] – waarin hij zei: «Het noodlottige moment is aangekomen (...) pak de schoffels die we je hebben gegeven, en zorg dat je je dienovereenkomstig georganiseerd.»?[14] Hoe interpreteert u deze oproep?

Vraag 15
In een artikel in Foreign Policy «Ever Again, We know a lot about genocide. So why do we keep letting it happen?» wordt de pertinente vraag gesteld «Is de internationale gemeenschap klaar om in te grijpen, mocht de situatie in Burundi escaleren?»[15]; is Nederland betrokken bij planning om in internationaal verband in te grijpen, indien zich er een (pre-)genocidale situatie voordoet?

Vraag 16
Kunt u deze vragen zo spoedig mogelijk beantwoorden?

---

[12] http://af.reuters.com/article/topNews/idAFKBN0NU07P20150509
[13] http://www.trackingterrorism.org/group/imbonerakure
[14] http://blog.lesoir.be/colette-braeckman/2015/05/07/burundi-des-revelations-inquietantes-qui-rappellent-le-rwanda-de-1994/
[15] http://foreignpolicy.com/2015/05/04/ever-again-genocide/